

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพ
ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1
Transformational Leadership of School Administrators
and Internal Quality Assurance under The Office
of Tak Primary Educational Service Area 1

ไชยวัฒน์ อกตัน^{1*} และดวงพร อุ่นจิตต์²

(Chaiyawat Ogtun^{1*} and Duangporn Oonjitt²)

^{1*2}หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

^{1*2}Master of Education Program in Educational Administration Lampang Rajabhat University

อีเมลผู้แต่งหลัก : chaywathnxktan@gmail.com เบอร์โทร : 09 8368 8762

วันที่รับบทความ 8 ธันวาคม 2566

Received: Dec. 8, 2023

วันที่รับแก้ไขบทความ 28 กุมภาพันธ์ 2567

Revised: Feb. 28, 2024

วันที่ตอบรับบทความ 1 มีนาคม 2567

Accepted: Mar. 1, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 220 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค มีค่าเท่ากับ 0.874 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง; ผู้บริหารสถานศึกษา; การประกันคุณภาพการศึกษา; โรงเรียนประถมศึกษา; การศึกษาความสัมพันธ์

Abstract

The objectives of this research were Study the level of transformational leadership and study the relationship between the transformational leadership of school administrators and internal quality assurance operations. Under the Tak Primary Educational Service Area Office 1, In collecting questionnaire data, the researcher was able to collect 220 sets of questionnaires were collected, the designated sample group consisting of school administrators and teachers who work in Quality assurance

within educational institutions. The research instrument was a 5-level rating scale questionnaire (Rating Scale). The reliability using Cronbach's Alpha Coefficient method is equal to 0.874. Statistics used for data analysis include, Frequency, Percentage, Mean, Standard Deviation and Pearson's Correlation Coefficient.

The research results found that the transformational leadership as a whole were at a high level and quality assurance operations within schools were at a high level. The relationship between the transformational leadership of school administrators and internal quality assurance operations was at a moderate positive relationship, statistically significant at .01

Keywords: Transformational Leadership; The School Administrators; Internal Quality Assurance; Primary School; A Study of The Relationship

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ สามารถพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพและดำรงชีวิตในสังคมร่วมกันอย่างมีความสุข ด้วยกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกในศตวรรษที่ 21 ทัวโลกจึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาการศึกษา เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก (ธัญญา มาศ แดงสีดา, 2565) ภายหลังกปี พ.ศ. 2558 ประเทศไทยได้นำแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก องค์การสหประชาชาติมากำหนดเป็นนโยบายยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) โดยมีเป้าประสงค์เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ด้วยการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ

การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการดำเนินการและวิธีบริหารจัดการทางการศึกษา ที่ให้เกิดความเชื่อมั่น โดยมีการวางแผนปฏิบัติงาน กำหนดมาตรฐานกระบวนการดำเนินการ และมีการตรวจสอบ เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพที่กำหนดไว้ (พระเมธีปริยัติธาดา (บุญพรหม จารุบุญ) และคณะ, 2564) และเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องโดยการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับสากล ประกอบด้วย การประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพการศึกษากายนอก

การประกันคุณภาพการศึกษากายในสถานศึกษา ถือได้ว่าเป็นการประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถาบันการศึกษาจากภายใน โดยเป็นผลการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษา จากความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2562 (ฉบับที่ 4) มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาระดับอุดมศึกษา และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดจุดมุ่งหมาย และหลักการของการจัดการศึกษา ที่มุ่งเน้นในเรื่องคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยกำหนดรายละเอียดไว้ในหมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษากายใน มาตรา 48 กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษา และเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงถือเป็นพฤติกรรมของผู้บริหารอย่างหนึ่ง ที่จะสามารถสร้าง หรือจูงใจให้ผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชาสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีคุณภาพ ส่งเสริม ปรับปรุง และสรรค์สร้าง ความสามารถให้มีศักยภาพได้สูงมากขึ้น ก่อให้เกิดการตระหนักรู้ในภารกิจและวิสัยทัศน์ของหน่วยงาน หรือองค์กร จนสำเร็จได้ตามเป้าหมายที่ได้กำหนดเอาไว้ได้ ดังนั้น ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง จึงถือเป็นพฤติกรรมที่สำคัญของผู้บริหาร ที่ควรจะมีอยู่ในหลักของการของการบริหารงาน

ปัจจุบันเทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญในการศึกษาศตวรรษที่ 21เป็นอย่างมาก มีการเปลี่ยนแปลง ระบบการศึกษาของประเทศจากเดิมไปสู่การศึกษาแบบดิจิทัล สามารถเข้าถึงแหล่งความรู้และสื่อการเรียน การสอนที่มีคุณภาพได้อย่างเท่าเทียม และจากการกำหนดแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ที่มีเป้าหมาย ของการศึกษา คือ การได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียม ทั้งถึง และส่งเสริมโอกาส ในการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้การปฏิรูปการศึกษาของชาติเปลี่ยนแปลงไปสู่ทิศทางที่ดีขึ้น “ภาวะผู้นำ” ของผู้บริหารโรงเรียนจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาสถานศึกษาและในช่วง 2 ทศวรรษที่ผ่านมา ได้มีการพัฒนาแนวทางการศึกษาภาวะผู้นำในแนวทางใหม่ เรียกว่า “ภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลง” (Transformational Leadership) วงศกร เพ็ชรชนะ (2566) ให้ความหมายภาวะ ผู้นำการเปลี่ยนแปลงว่าเป็นพฤติกรรมของผู้นำในการทำงานและการบริหารงาน ที่นำพาองค์กร พัฒนาการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น โดยอาศัยพฤติกรรมแบบอย่างที่ดีของผู้นำ เพื่อพัฒนา ความสามารถของผู้ร่วมงานไปสู่ระดับที่สูงขึ้น โดยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร สถานศึกษาต้องประกอบไปด้วย 1) ด้านการใช้อิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ 2) ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ 3) ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา และ 4) ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ตามแนวคิด ของเบสและอโวลีโอ (Bass & Avolio, 1990) ซึ่งในความเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา หากผู้บริหารสถานศึกษา มีความสามารถในการขับเคลื่อนองค์กรทางการศึกษาให้เกิดความ เปลี่ยนแปลงได้นั้น ย่อมที่จะก่อให้เกิดความสำเร็จในด้านการบริหารงานการศึกษาให้ดีขึ้น สามารถตอบสนองต่อยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาชาติ 20 ปี

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตาก เขต 1 นั้น พบว่า จาก SAR : Self- Assessment Report ประจำปี 2563 ของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ภาพรวมมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน จำนวน 3 โรงเรียน มีระดับคุณภาพปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 2.80 มาตรฐานที่ 3 กระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียน จำนวน 1 โรงเรียน มีระดับคุณภาพ ปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 0.93 ซึ่งเป็นตัวสะท้อนที่เด่นชัดต่อการบริหารการจัดการศึกษา ปัญหาที่พบ บางสถานศึกษาที่มีครูเป็นผู้รักษาการแทนนั้น อาจจะยังขาดประสบการณ์ความรู้ความสามารถ ในการบริหารการศึกษา จึงทำให้ผลการประเมินในแต่ละมาตรฐานไม่เป็นไปตามเกณฑ์

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาที่เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ซึ่งมีปัจจัยที่หลากหลายด้าน รวมไปถึงบริบทของการบริหารของสถานศึกษาที่ต้องสอดคล้องกับนโยบาย ต่าง ๆ ของประเทศ จากผลการประเมินของ SAR : Self- Assessment Report ประจำปี 2563 ของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ที่พบประเด็นวิธีการบริหารงาน

ที่แตกต่างของผู้บริหาร ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาเพื่อที่จะได้นำข้อค้นพบจากการวิจัยไปเป็นข้อมูลในการบริหาร และการจัดการสถานศึกษาได้ส่งเสริมการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และเป็นการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาในเขตพื้นที่ให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1
2. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

ขอบเขต

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย 2 แนวคิด คือ 1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง 2. การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2. ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1 จำนวนทั้งสิ้น 1,161 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 จำนวน 298 คน โดยใช้สูตรหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973) ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 แต่สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลที่สมบูรณ์จากกลุ่มตัวอย่างได้เพียง 220 คน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 73.82 จากการหาขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ได้กำหนดไว้ ทำให้กลุ่มตัวอย่างมีความคลาดเคลื่อนเป็นร้อยละ 6 จากการคำนวณย้อนกลับ ซึ่งในกระบวนการทางสถิติของการวิจัยจัดถือได้ว่ายอมรับและเชื่อมั่นได้ โดยความคลาดเคลื่อนทางสถิติในการวิจัยทั่วไปนั้นไม่ควรเกินร้อยละ 10

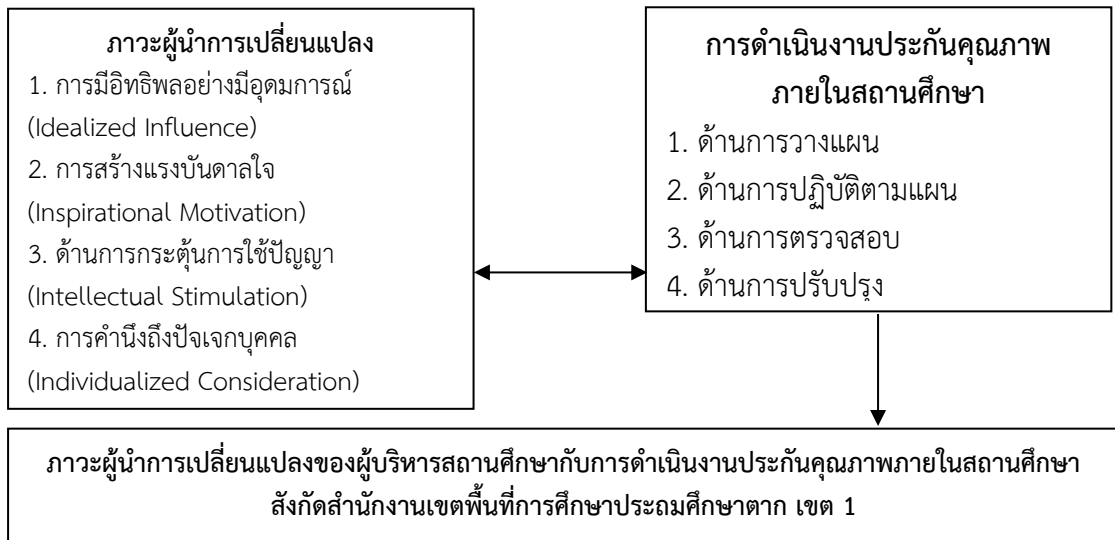
3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ประกอบด้วย 1) การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ 2) การสร้างแรงบันดาลใจ 3) ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา และ 4) การคำนึงถึงปัจเจกบุคคล

การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) ด้านการร่วมกันวางแผน 2) ด้านการร่วมกันปฏิบัติตามแผน 3) ด้านการร่วมกันตรวจสอบ และ 4) ด้านการร่วมกันปรับปรุง

กรอบความคิด/สมมติฐานการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าแนวคิดและทฤษฎีเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตาก เขต 1 นำไปสู่การพัฒนาเป็นกรอบความคิดในการวิจัย ดังนี้

วิธีดำเนินการวิจัยและระเบียบวิจัย

เครื่องมือและการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาและระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ตามกรอบความคิดของแบสและอวอลิโอ (Bass & Avolio, 1990) ของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง มี 4 องค์ประกอบ คือ 1) ด้านการใช้อิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ จำนวน 3 ข้อ 2) ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ จำนวน 5 ข้อ 3) ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา จำนวน 4 ข้อ 4) ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 โดยวงจรเดมมิง หรือ PDCA (Deming, W. Edwards, 1986) มี 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการวางแผน จำนวน 3 ข้อ 2) ด้านการปฏิบัติตามแผน จำนวน 5 ข้อ 3) ด้านการตรวจสอบ จำนวน 2 ข้อ 4) ด้านการปรับปรุงจำนวน 3 ข้อ

โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและระดับการดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert, 1967) ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง อยู่ในระดับมากที่สุด คะแนน 4 หมายถึง อยู่ในระดับมาก
คะแนน 3 หมายถึง อยู่ในระดับปานกลาง คะแนน 2 หมายถึง อยู่ในระดับน้อย
คะแนน 1 หมายถึง อยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. นำแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อทำการปรับปรุงแก้ไขให้เกิดความสมบูรณ์

3. นำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ (IOC) พบว่า แบบสอบถามมีค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหา กับสิ่งที่ต้องการศึกษาเท่ากับ 0.966

4. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-Out) กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

5. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามที่ทดลองใช้ (Try-Out) มาทำการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม เพื่อวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือวัด โดยการหาค่าความเชื่อมั่นแบบความสอดคล้องภายในด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.874 แสดงว่ามาตรวัดนี้มีค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือวัดสูง เป็นไปตามที่นันทนอลส์ได้เสนอแนะไว้คือมีค่า 0.70 ขึ้นไป (Nunnally, 1978)

6. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้วใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพปาง ในการอนุญาตให้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างได้ทั้งหมด 220 ชุด ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ความถี่ และค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาและการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) จากโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยใช้เกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูลของเบสท์ (Best, 1993) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง อยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง อยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง อยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระหว่างภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา และการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) ผ่านการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (ประคอง กรรณสูต, 2542) ดังนี้

ค่า R ระหว่าง 0.70-1.00 แปลผลได้ว่า ตัวแปร 2 ตัว มีความสัมพันธ์ในระดับสูง

ค่า R ระหว่าง 0.30-0.69 แปลผลได้ว่า ตัวแปร 2 ตัว มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง

ค่า R ระหว่าง 0.00-0.29 แปลผลได้ว่า ตัวแปร 2 ตัว มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ

ผลการวิจัย

1. ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา และระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 220 คน พบว่า กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่เป็นผู้อำนวยการสถานศึกษา รองลงมา คือ รองผู้อำนวยการสถานศึกษาและรักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา ตามลำดับ ส่วนกลุ่มครู ส่วนใหญ่เป็นครูผู้รับผิดชอบในงานประกัน และเป็นครูผู้สอน ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1.ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์	4.30	0.43	มาก	4
2.ด้านสร้างแรงบันดาลใจ	4.42	0.52	มาก	2
3.ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา	4.61	0.46	มากที่สุด	1
4.ด้านการคำนึงถึงปัจเจกบุคคล	4.42	0.36	มาก	3
ภาพรวม	4.44	0.44	มาก	

ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$, S.D.=0.44) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$, S.D.=0.46) รองลงมา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านสร้างแรงบันดาลใจ ($\bar{X} = 4.42$, S.D.=0.52) ด้านการคำนึงถึงปัจเจกบุคคล ($\bar{X} = 4.42$, S.D.=0.36) และด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ($\bar{X} = 4.30$, S.D.=0.43) ตามลำดับ

2. การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตาก เขต 1

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม
การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาตาก เขต 1

การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ด้านการวางแผน	4.45	0.39	มาก	1
2. ด้านการปฏิบัติตามแผน	4.23	0.49	มาก	4
3. ด้านการตรวจสอบ	4.24	0.56	มาก	3
4. ด้านการปรับปรุง	4.37	0.49	มาก	2
ภาพรวม	4.32	0.48	มาก	

การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาตาก เขต 1 อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$, S.D.=0.48) เมื่อพิจารณารายด้าน
พบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการวางแผน ($\bar{X} = 4.45$, S.D.=0.39) รองลงมา
คือ ด้านการปรับปรุง ($\bar{X} = 4.37$, S.D.=0.49) ด้านการตรวจสอบ ($\bar{X} = 4.24$, S.D.=0.56)
และด้านการปฏิบัติตามแผน ($\bar{X} = 4.23$, S.D.=0.49) ตามลำดับ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการ ดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

ตารางที่ 3 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร
สถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)					แปล ผล
	ด้านการมี อิทธิพลอย่าง มีอุดมการณ์	ด้านสร้าง แรง บันดาลใจ	ด้านการ กระตุ้นการ ใช้ปัญญา	ด้านการ คำนึงถึง ปัจเจกบุคคล	ภาวะผู้นำ การ เปลี่ยนแปลง	
ด้านการวางแผน	-0.278**	-0.242**	-0.11	-0.10	-0.225	-
ด้านการปฏิบัติ ตามแผน	0.401**	0.557**	0.453	0.454	0.609**	ปาน กลาง
ด้านการตรวจสอบ	0.337**	.506**	.330**	.404**	0.512**	ปาน กลาง
ด้านการปรับปรุง	0.420**	.552**	409**	.489**	0.607**	ปาน กลาง
การดำเนินงาน ประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา	0.352**	0.529**	0.413**	0.474**	0.579**	ปาน กลาง

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง ($r = 0.579$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ทางบวก พบว่า ด้านที่มีความสัมพันธ์ทางบวกมากที่สุด คือ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการสร้างแรงบันดาลใจกับการปฏิบัติตามแผน (.557) รองลงมาคือ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการคำนึงถึงปัจเจกบุคคลกับการปฏิบัติตามแผน (.552) และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญากับการปฏิบัติตามแผน (.506) ส่วนความสัมพันธ์ทางลบ พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงทั้ง 4 ด้านมีความสัมพันธ์ทางลบกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้านการวางแผน (-0.225)

อภิปรายผล

1. การศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ในการแปลผลค่าเฉลี่ยของภาพรวมระดับความเป็นภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับมาก โดยด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด นอกจากนั้น ในด้านอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดหมด สะท้อนให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาความรู้ ความสามารถของตนเองอยู่เสมอ ประพฤติตัวเป็นแบบอย่างที่ดี และปฏิบัติตนต่อผู้ตามอย่างเป็นกัลยาณมิตร อีกทั้งเป็นผู้กำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย และทิศทางต่าง ๆ ของสถานศึกษา และมีการนำแนวคิดภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเข้ามาปรับใช้ในการบริหารงาน (Bass and Avolio, 1990) เพื่อให้การทำงานเกิดประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ผู้บริหารต้องมีกลยุทธ์แนวทางและวิธีการในการบริหารทรัพยากรในสถานศึกษา และสร้างความเชื่อมั่นและทุ่มเทในการทำงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พนิดา คุณพล และธารินทร์ รัตนานนท์ (2565) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา กับการปฏิบัติงานวิชาการของครูผู้สอนในสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ในสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากโดยด้านการกระตุ้นทางปัญญา มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นอันดับแรก

2. การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก โดยด้านการวางแผน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก สะท้อนให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการวางแผนถือได้ว่าเป็นขั้นตอนแรกในการดำเนินงานต่าง ๆ และยังเป็นทางเลือกที่ดีที่สุดในการปฏิบัติงาน โดยใช้ปัจจัยต่าง ๆ ให้สอดคล้องตามสถานการณ์ อย่างมีเหตุผลเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปโดยเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ รองลงมาเป็นด้านการปรับปรุง ด้านการตรวจสอบ และด้านการปฏิบัติตามแผน ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บัวสอน เงามาม (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนวัดกำแพง พบว่าการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนวัดกำแพง โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีการจัดทำแผนพัฒนา

การจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ ตลอดจนกำหนดระยะเวลาในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาไว้อย่างชัดเจน

3. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาดอก เขต 1 โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 สะท้อนให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในระดับมาก ย่อมมีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในระดับมากเช่นเดียวกัน ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ในขณะที่ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ในระดับมาก จะไม่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานประกันภายในของบุคลากร หรืออาจกล่าวได้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ไม่ได้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน นอกจากนี้เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษารายด้าน พบว่า การสร้างแรงบันดาลใจมีความสัมพันธ์มากที่สุด แสดงให้เห็นว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษานั้น ผู้บริหารควรชี้แนะและทำให้ครูเห็นตามวิสัยทัศน์ สร้างเจตคติที่ดีและแนวคิดด้านบวกกับครู รวมถึงการสื่อสารที่ชัดเจน สร้างความเชื่อมั่นและแสดงถึงความตั้งใจอย่างแน่วแน่ต่อการบรรลุเป้าหมาย รองลงมา คือ ด้านการคำนึงถึงปัจเจกบุคคล แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารแสดงออกถึงความเอาใจใส่ที่ทำให้ครูรู้สึกมีคุณค่าและมีความสำคัญ ให้คำปรึกษากับครูเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ และการสร้างบรรยากาศที่ดีของการสนับสนุน โดยคำนึงถึงความแตกต่างส่วนบุคคล อีกทั้งผู้บริหารสนับสนุนให้ครูแสวงหาความรู้ ความคิดริเริ่มในการแก้ไขปัญหา และส่งเสริมความคิดเชิงเหตุผล ไม่วิจารณ์ความคิดของครู สอดคล้อง กับงานวิจัยของ จุฑารัตน์ นิรันดร และธัญศญา ธรรมโสภณ (2562) ที่แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งในการวิจัยนี้ พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา มีความมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งอาจหมายถึงการประกันคุณภาพการศึกษาจะเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใดนั้น อาจจะขึ้นอยู่กับการดำเนินงานของผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นส่วนหนึ่ง ส่วนด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์มีความสัมพันธ์ในทางตรงข้ามกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ส่วนภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีความสัมพันธ์ทางลบกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในด้านการวางแผนนั้น แสดงให้เห็นว่าการดำเนินงานของหน่วยงาน มีแผนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและมีคุณภาพ ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลง จึงไม่มีผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545 อ้างถึงในณัฐนิยา ห่องกระจก, 2562) ที่ได้กำหนดขั้นตอนในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน

ตามแนวคิดของหลักการบริหารที่เป็นกระบวนการครบวงจร (PDCA) จึงทำให้วิธีการดำเนินงานนี้ มีความสมบูรณ์และไม่มีปัจจัยอื่นที่ส่งผลกระทบต่อการทำงาน

ข้อเสนอแนะ

1) ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1) จากการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารการศึกษามีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 จึงสามารถนำข้อค้นพบจากการวิจัยไปดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และแนวทางในการวางแผนในการดำเนินงาน เพื่อการพัฒนาผลลัพธ์ทางการประกันคุณภาพการศึกษาภายในไปสู่การประกันคุณภาพการศึกษาภายนอก

1.2) จากการศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 รวมไปถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่น สามารถนำข้อค้นพบเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ไปใช้ในการดำเนินงานบริหารการศึกษภายในสถานศึกษา ผู้บริหารควรเน้นให้ทุกฝ่ายทำงานอย่างมีส่วนร่วมเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานประกันคุณภาพการศึกษา

2) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

2.1) ตามแนวทางการปฏิบัติงานและนโยบายของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สามารถนำข้อค้นพบเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ไปใช้ในการดำเนินงานบริหารการศึกษาระดับของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 เพื่อผลที่ติดต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2.2) จากนโยบายการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการของสถานศึกษา รวมไปถึงบุคลากรภายในสถานศึกษาที่มีผลต่อการขับเคลื่อนในการดำเนินงานการจัดการศึกษา ซึ่งจากผลการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารและจัดการดำเนินงานภายในสถานศึกษา สามารถตอบสนองต่อนโยบายในการพัฒนาของคุณภาพนักเรียน ส่งเสริมและพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด ให้สามารถดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และผลลัพธ์ ทางด้านการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

3) ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.1) ควรมีการศึกษารูปแบบหรือแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

3.2) ควรศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งต่อการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

3.3) ควรมีการศึกษาระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงตามแนวคิดหรือทฤษฎีใหม่ หรือแนวคิดทางพุทธปรัชญาที่ส่งเสริมประสิทธิภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- จุฑารัตน์ นิรันดร และธัญศญา ธรรมโสภณ. (2562). ความสัมพันธ์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. *วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร*. 10(2). 113-120.
- ณัฐนียา ห้องกระจก. (2562). *แนวทางการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามวงจรคุณภาพ PDCA ของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ธัญญามาศ แดงสีดา. (2565). *ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกริก.
- บัวสอน เงามาม. (2562). การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนวัดกำแพง. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา*. 4(2). 35-45
- ประคอง กรณสูต. (2542). *สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พินดา คุณพล และธารินทร์ รसानนท์. (2565). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา กับการปฏิบัติงานวิชาการของครูผู้สอน ในสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2. *วารสารศึกษาศาสตร์ มมร.*, 10(1). 25-39.
- พระเมธีปริยัติธาดา (บุญพรม จารุปลโย) พระมหาสิริวัฒนา สิริวัชรกุล สิริกาญจน์ ธนวุฒิพรพินิต. และชมพูนุช ช้างเจริญ (2564). การประกันคุณภาพการศึกษา. *วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์*. 8(1). 375-389.
- วงศกร เพียรชนะ. (2566). *ความต้องการจำเป็นและแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในยุควิถีใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- Bass, B. M. and Avolio, B. J. (1990). The Implication of Transactional and Transformational Leadership for Individual, Team, and Organizational Development. *Research in Organizational Change and Development*, 4(1), 231-272.
- Best, J. W. (1993). *Research in Education*. Boston, M.A.: Allyn and Bacon.
- Deming, W. Edwards. (1986). *Out of Crisis*. Cambridge: MIT Press.
- Likert, R. (1967). *The human organization: Its management and value*. New York: McGraw - Hill.
- Nunnally, J. C. (1978). *Psychometric Theory*. New York: McGraw-Hill.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: an introductory analysis*. New York: New York: Harper & Row.